

KOMISJONI OTSUS,**27. veebruar 2008,****millega kinnitatakse otsusega K(2005) 4420 (lõplik) Microsoft Corporationile määratud karistusmaks lõppsumma****(Juhtum COMP/C-3/37.792 – Microsoft)**

(teatavaks tehtud numbri K(2008) 764 (lõplik) all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(2009/C 166/08)

Komisjon võttis 27. veebruaril 2008 vastu otsuse (edaspidi „2008. aasta veebruari otsus“), millega kinnitatakse Microsoft Corporationile otsusega K(2005) 4420 (lõplik) määratud karistusmaks lõppsumma. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003⁽¹⁾ artikli 30 kohaselt avalikustab komisjon käesolevaga poolte nimed ja otsuse peamise sisu, sealhulgas kehtestatud sanktsioonid, arvestades ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärihuvisid. Otsuse täieliku teksti mittekonfidentsiaalse versiooni leiate kohtuasja autentse keeles ning komisjoni töökeeltes konkurentsi peadirektoraadi veebisaidilt

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

1. JUHTUMI KOKKUVÕTE**1.1. Juhtumi taust**

1. Komisjon võttis 24. märtsil 2004 vastu EÜ asutamislepingu artikli 82 alusel algatatud menetluses (juhtum COMP/C-3/37.792) otsuse nr 2007/53/EÜ, mis on adresseeritud Microsoft Corporationile (edaspidi „Microsoft“).⁽²⁾ Selles otsuses (edaspidi „otsus“) leidis komisjon muu hulgas, et Microsoft on rikkunud EÜ asutamislepingu artiklit 82 (edaspidi „EÜ artikkel 82“) ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklit 54 (edaspidi „EMP artikkel 54“), keeldudes oktoobrist 1998 kuni otsuse vastuvõtmiseni avalikustamast töörihma serveri operatsioonisüsteemi toodete tarnijaile teatavat kindlaksmääratud teavet koostalitlusvõime kohta,⁽³⁾ et neil oleks võimalik arendada ja turustada koostalitlusvõimelisi tooteid.

2. Otsuse resolutiivosa artikli 5 punktid a ja c on järgmised:

„a) Microsoft Corporation teeb teabe koostalitlusvõime kohta kättesaadavaks igale ettevõtjale, kellel on huvi töörihma serveri operatsioonisüsteemi toodete arendamise ja turustamise vastu, 120 päeva jooksul alates käesolevast otsusest teatamise kuupäevast ning lubab neil ettevõtjatel põhjendatud ja mittediskrimineerivatel tingimustel kasutada teavet koostalitlusvõime kohta töörihma serveri operatsioonisüsteemi toodete arendamiseks ja turustamiseks. [...]“

- c) Microsoft Corporation loob 120 päeva jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist hindamismehhanismi, mis annab huvitatud ettevõtjatele toimiva võimaluse saada teavet selle kohta, millised on koostalitlusvõimet käsitleva teabe ulatus ja kasutustingimused; selle hindamismehhanismiga seoses võib Microsoft Corporation kehtestada põhjendatud ja mittediskrimineerivad tingimused, et tagada koostalitlusvõimet käsitlevale teabele juurdepääsu andmine üksnes hindamiseks.“

1.2. Otsuse eiramine

3. Pidades silmas asjaolu, et Microsoft eiras jätkuvalt otsust, võttis komisjon 10. novembril 2005, kui otsuse tegemise oli möödunud üle aasta, vastu otsuse, millega kehtestati Microsoftile karistusmaks vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 24 lõikele 1 (edaspidi „artikli 24 lõikel 1 põhinev otsus“). Artikli 24 lõikel 1 põhineva otsuse artikkel 1 on järgmine:

„Microsoft Corporation tagab, et ta täidab 15. detsembriks 2005 täielikult kohustused, mis on sätestatud komisjoni 24. märtsi 2004. aasta otsuse (K(2004) 900) artikli 5 punktides a ja c.“

Kui need kohustused ei ole täidetud, määratakse Microsoft Corporationile alates sellest kuupäevast karistusmaks 2 miljonit EUR päevas.“

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 32, 6.2.2007, lk 23.

⁽³⁾ Mõiste „teave koostalitlusvõime kohta“ on määratletud otsuse artikli 1 lõikes 1. See tähendab „täielikku ja täpset spetsifikatsiooni iga protokolliga kohta, mida on rakendatud Windowsi töörihma serveri operatsioonisüsteemides ja mida kasutatakse Windowsi töörihma serveris faili- ja printimis/trükkimisteenuste osutamiseks ning rühma ja kasutaja haldusteenusteks, sealhulgas Windowsi domeenikontrolleri teenused, Active Directory teenused ja rühmapoliitika teenused Windowsi töörihma võrkudele“.

4. Artikli 24 lõikel 1 põhinevas otsuses on esialgu määratud kindlaks kaks aspekti, milles Microsoft ei ole täitnud oma kohustusi, mis tulenevad 2004. aasta otsuse artikli 5 punktidest a ja c. Esiteks ei pakkunud Microsoft täielikku ja täpset tehnilist dokumentatsiooni teabega koostalitlusvõime kohta. Teiseks peeti põhjendamatult kõrgeks tasu, mida Microsoft nõudis kõnealusel ajal juurdepääsu eest teabele koostalitlusvõime kohta või selle teabe kasutamise eest.
5. Pärast artikli 24 lõikel 1 põhineva otsuse vastuvõtmist esitas Microsoft operatsioonisüsteemiga Windows personaalarvutite ja töörühma serverite vahelisele sidele omaste protokollide laiendatud tehnilise kirjelduse (edaspidi „tehniline dokumentatsioon“).⁽¹⁾ Microsofti esitatud tehnilise dokumentatsiooni erinevate versioonide läbivaatamise järeldati, et dokumentatsioon ei pakkunud asjast huvitatud ettevõtjatele ikka veel täielikku ja täpset teavet koostalitlusvõime kohta, nagu seda nõuti 2004. aasta otsusega.
6. 12. juulil 2006 tegi komisjon määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 24 lõike 2 alusel otsuse, millega kinnitati artikli 24 lõikel 1 põhineva otsusega määratud karistusmaksude lõplikuks suuruseks ajavahemikul 16. detsembrist 2005 kuni 20. juunini 2006 280,5 miljonit EUR artikli 24 lõikel 1 põhinevas otsuses tuvastatud rikkumise esimese aspekti (Microsoft ei pakkunud täpset tehnilist dokumentatsiooni, mis sisaldab teavet koostalitlusvõime kohta) suhtes.
7. 12. juuli 2006. aasta otsusega muudeti ka artikli 24 lõikel 1 põhineva otsuse artiklit 1, suurendades Microsoftile määratud karistusmaksed 2004. aasta otsuse artikli 5 punktide a ja c kohaldamata jätmise eest 3 miljoni EUR päevas alates 1. augustist 2006.
8. Samal ajal, kui jätkus töö tehnilise dokumentatsiooni alal, tegeles komisjon artikli 24 lõikel 1 põhinevas otsuses tuvastatud rikkumise teise aspektiga (Microsoft ei pakkunud teavet koostalitlusvõime kohta põhjendatud tingimustel).
9. Pärast vastuväite saatmist Microsoftile 1. märtsil 2007, esitas Microsoft 21. mail 2007 täiendatud töörühma serveri protokollikava (*Work Group Server Protocol Program*, edaspidi „WSPP“) lepingud, mis reguleerivad koostalitlusvõimet käsitleva teabe kättesaadavust ja kasutamist. Nimetatud lepingud sisaldasid varem pakutust madalamate määradega kasutustasude tabelit. Microsoft teatas, et kavatses kohaldada neid madalamaid määrasid tagasiulatuvalt 2004. aasta otsuse vastuvõtmise päevast. Microsoft oli mitmel varasemal juhul esitanud WSPP tasuskeemide muudetud versioone, neist esimese 29. oktoobril 2004, vähendades mitmel korral kohaldatavaid tasumäärasid.
- ### 1.3. Menetlustoimingud
10. 1. märtsil 2007 saadeti Microsoftile vastuväide (edaspidi „vastuväide“) esmase järeldusega, et Microsoft ei olnud veel täitnud kohustust pakkuda teavet koostalitlusvõime kohta põhjendatud ja mittediskrimineerivatel tingimustel.
11. 23. aprillil 2007 saatis Microsoft vastuse vastuväitele ja loobus suulise ärakuulamise võimalusest.
12. 21. mail 2007 esitas Microsoft täiendatud töörühma serveri protokollikava (edaspidi „WSPP“) lepingud, mis reguleerivad koostalitlusvõimet käsitleva teabe kättesaadavust ja kasutamist. Need lepingud sisaldasid muudetud kasutusmaksude tabelit (edaspidi „21. mai 2007. aasta tasuskeem“). Microsoft teatas, et kavatses „nüüd ametlikult üle minna madalamatele määradele“, kohaldades neid tagasiulatuvalt otsuse vastuvõtmise päevast. Microsoft oli mitmel varasemal juhul esitanud WSPP tasuskeemide muudetud versioone, neist esimese 29. oktoobril 2004, vähendades pärast arutelu mitmel korral kohaldatavaid tasumäärasid. Kõik nimetatud tasuskeemid tuli tunnistada otsuse aluseks olevate hinnakriteeriumide kohaselt põhjendamatuteks, mida peegeldavad Microsoftiga kokku lepitud WSPP hinnapõhimõtted. Need põhimõtted toetuvad kolmele kriteeriumile väljendamaks, milline on Microsofti koostalitlusvõime alase teabe väärtus selle kasutajale, välistades „strateegilise väärtuse“, mis tuleneb Microsofti turujõust personaalarvutite või töörühma serverite operatsioonisüsteemide turul (s.o Microsofti oma looming, innovatsioon ja võrdlus analoogiliste tehnoloogiatega).
13. 24. juulil 2007 saadeti Microsoftile asjaolusid käsitlev kiri, milles hinnati muudatusi Microsofti tasuskeemis, mis tehti pärast vastuväite saatmist, ning kutsuti ettevõtjat esitama märkusi, mille viimane 31. augustil 2007 ka esitas.
14. 22. oktoobril 2007 esitas Microsoft uue WSPP lepingute tasuskeemi. See uus skeem näeb ette patendivaba lepingut, mille alusel lubatakse juurdepääsu koostalitlusvõime alasele teabele ja selle kasutamist 10 000 EUR suuruse ühekordse makse vastu. Patendilitsentsi koostalitlusvõime alase teabe neile osadele, mis on Microsofti väitel patentidega kaitstud, annab patendileping, mille võib saada kas ülemaailmselt kasutustasu eest, mis moodustab 0,4 % litsentsisaaja puhastulust, või jaotatud hinnaga, mis näeb ette kasutustasu 0,25 % EMP saadavast ja 3,87 % mujal maailmas saadavast puhastulust. Komisjon oli 27. veebruari 2008. aasta otsust

⁽¹⁾ 2004. aasta otsuse artikli 1 lõikes 2 on „protokoll“ määratlus: „reeglistik Windowsi töörühma võrgus erinevatel arvutitel toimivate Windowsi töörühma serveri operatsioonisüsteemide ja Windowsi kliendi personaalarvuti operatsioonisüsteemide vastastikuse sidumise ja koostoime erinevate juhtumite kohta“.

tehes seisukohal, et 22. oktoobri 2007 tasuskeem ei tekita enam vastuväiteid tasumäärade põhjendatuse ja mittediskrimineeriva iseloomu kohta.

1.4. Asjaomane äriühing ja toode

15. Microsoft on tarkvarafirma, mis asub Ameerika Ühendriikides, Washingtoni osariigis, Redmondis. Microsofti käive oli 2006. aasta juulist 2007. aasta juunini kestnud majandusaastal 51 120 miljonit dollarit. Microsoftis töötab üle kogu maailma kokku 78 500 inimest. Microsoft on esindatud kõigis EMP riikides.
16. Käesolevas menetluses on asjaomane toode „Windowsi töörühma serveri operatsioonisüsteemid“, nagu need on määratletud otsuse artikli 1 lõikes 9.

1.5. Kohustuste eiramise olemus

17. Vastavalt otsuse põhjendusele 1003 on otsuse eesmärk „tagada, et Microsofti konkurendid saaksid arendada tooteid, mis oleksid koostalitlusvõimelised Windowsi domeeni arhitektuuriga, mida toetab valdav Windowsi kliendi personaalarvuti operatsioonisüsteem, ning saaksid seega otsustavalt konkureerida Windowsi töörühma serveri operatsioonisüsteemiga.”
18. Vastavalt otsuse põhjendusele 1008 „kehtib Microsofti tingimuste mõistlikkuse ja mittediskrimineerimise nõue eriti [...] (ii) tasu kohta, mida Microsoft võib teabega varustamise eest nõuda; kõnealune tasu ei tohi kajastada strateegilist väärtust, mis tuleneb Microsofti turujõust klient-personaalarvutite operatsioonisüsteemide turul või rühma-serverite operatsioonisüsteemide turul.”
19. 2008. aasta veebruari otsuses hinnati seda, kas Microsoft täidab otsuse artikli 5 punkti c Microsofti poolt 21. mail 2007 saadetud muudetud WSPP lepingute ja neis kohaldatava tasuskeemi hindamise alusel. Et kõnealune tasuskeem tagab varasematest WSPP lepingute versioonidest madalamad tasumäärad, kehtib see hinnang kindlasti ka nimetatud varasemate versioonide tasuskeemide kohta. Skeemis ette nähtud määra kohaselt võetakse patenditu lepingu korral 0,5 % saaja puhastulust kõigi WSPP protokollide eest ja WSPP patendilepingu korral 0,7 % saaja puhastulust kõigi WSPP protokollide patendilitsentside eest.
20. 2008. aasta veebruari otsus keskendub Microsofti 2004. aasta otsuse artikli 5 punkti c kohasele kohustusele

pakkuda *patenteerimata* teavet koostalitlusvõime kohta põhjendatud tasu eest.

21. Komisjoni 2008. aasta veebruari otsuses selgitatakse, et WSPP hinnapõhimõtete puhul on nõuetekohaselt arvestatud 2004. aasta otsuse seisukohtadega, mida on väljendatud otsuse põhjenduses 1003 ja põhjenduse 1008 punktis ii. 27. veebruari 2008. aasta otsuses järeldatakse, et veenvate tõendite puudumisel peaaegu kõikide Microsofti koostalitlusvõime alast teavet sisaldavas tehnilises dokumentatsioonis avalikustatud patenteerimata protokollitehnoloogiate innovaatsilise kohta ning võttes arvesse võrreldavate tehnoloogiate turuhinnangut (vrd WSPP hinnapõhimõtete kokkuvõtet punktis 10), tuleb tasuskeeme, mida Microsoft kohaldas enne 22. oktoobrit 2007, pidada otsuse artikli 5 punkti a kohaselt põhjendamatuks. Seda hinnangut kinnitavad nii seirehalduri kui ka tehniliste välisekspertide (TAEUS) aruanded.

2. KARISTUSMAKSE LÕPPSUMMA

2.1. Kohustuste eiramise ajavahemik

22. Käesolev 2008. aasta veebruari otsus käsitleb ajavahemikku 21. juunist 2006 kuni 21. oktoobrini 2007 (edaspidi „kõnealune ajavahemik“).

2.2. Karistusmakse lõppsumma asjakohase ajavahemiku eest

23. 27. veebruari 2008. aasta otsuses kinnitatakse Microsoftile määratud karistusmakse suuruseks kõnealuse ajavahemiku eest 899 miljonit EUR.
24. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 24 lõikele 2 võib komisjon, kui asjaomane ettevõtja on täitnud kohustuse, mille täitmiseks karistusmakse määrati, määrata karistusmakse lõppsumma esialgses otsuses ettenähtud karistusmaksest väiksemana.
25. Karistusmakse lõpliku summa arvutamisel tuleb muu hulgas arvesse võtta järgmisi asjaolusid:
 - põhjendatud ja mittediskrimineeriva tasu kohustuse järjekindel eiramine rohkem kui 15 kuu jooksul;
 - 2004. aasta otsuses tuvastatud täiendav tegeliku konkurentsi kõrvaldamise oht töörühma serverite operatsioonisüsteemide turul;
 - Microsofti võimalus eiramisest kasu saada;

- vajadus määrata proportsionaalseid ja eiramise pärssimiseks piisava suurusega karistusmaksed;
- asjaolu, et oluliselt madalamad määrad kehtestati alates 21. maist 2007;
- asjaolu, et 2008. aasta veebruari otsuses käsitletakse ainult *patenteerimata* teavet koostalitlusvõime kohta.

2.3. Järeldus

26. Ajavahemikus 21. juunist 2006 kuni 21. oktoobrini 2007 kinnitatakse komisjoni 10. novembri 2005. aasta otsusega K(2005) 4420 (lõplik) Microsoft Corporationile (sest ta ei ole täitnud kohustust teha teave koostalitlusvõime kohta otsuse artikli 5 punkti a alusel huvitatud ettevõtjatele põhjendatud ja mittediskrimineerivatel tingimustel kättesaadavaks) määratud karistusmaks lõppsummaks 2008. aasta veebruari otsusega 899 miljonit EUR.